

Rokiškis

Rokiškio VB
bibliotekos, informacijos
ir kraštotyros skyrius
Kas gražu, atsilieps, kas
teisinga, nemirs, kas
kalnais apklotum.

Vaižgantas

PRAGIEDRULIAI

Nepriklausomas rokiškėnų laikraštis

1999 m. balandžio 7 d. trečiadienis. Nr. 27. (107) Kaina 0,80 Lt.

Rokiškiu domisi socialdemokratai

Stasys Varneckas

Rajone lankėsi Lietuvos Seimo nariai socialdemokratai Rolandas Akstinaičius ir Vladas Zuoza. Susitikimuose Juodupės seniūnijoje, Rokiškio psichiatrijos ligoninėje jie vertino šalies politiką, ekonominę situaciją, atsakė į klausimus.

Į Seimo narių susitikimą su Rokiškio miesto gyventojais buvo atėjęs ir rajono meras Almantas Blažys, siekiantis bendradarbiauti su įvairių politinių pažiūrų žmonėmis.

Balandžio 16 – ają mūsų rajone rengiama socialdemokratų diena. Žada atvykti visi Lietuvos Seimo socialdemokratų frakcijos nariai.

Savivaldybės teatro direktorius Jonas Korenka, Seimo narys Vladas Zuoza ir rajono meras Almantas Blažys.

Dėl Centro sąjungos ir LDDP pareiškimų

Asta Zakarevičienė

Savivaldybės atstovė spaudai

1999 m. kovo 31 d. rajono merui A. Blažiui buvo įteiktas Lietuvos Centro sąjungos Rokiškio skyriaus tarybos nutarimas bei LDDP frakcijos raštas. Prašoma atšaukti iš rajono valdybos sudėties LCS Rokiškio skyriaus narį G. Matiekų. LDDP frakcija, "neturėdama galimybės deramai atstovauti rinkėjų interesų valdyboje", atšaukė savo

delegatę L. Keraitienę. Tą pačią dieną, po rajono valdybos posėdžio, rajono meras pakvietė korespondentus į spaudos konferenciją. A. Blažys apgailestavo, kad per neilgą jo darbo laiką šiose pareigose iš Centro sąjungos nė karto nesulaukė konkrečių pasiūlymų. Jis patikino, kad visi aiškūs raštiški pasiūlymai visada bus svarstomi. Kalbėdamas apie G. Matieką, kaip pirmininko, darbą švietimo, kultūros ir sporto komitete, rajono meras pabrėžė, kad šio komiteto narių nuomonė buvo ir lieka labai svarbi. Į ją visada atsižvelgiama rajono tarybos nariams priimanč sprendimus švietimo, kultūros ir sporto klau-

simais. Nesuprantamas Centro sąjungos pareiškimas apie viešumo trūkumą, kitų nuomonės nepaisymą. Rajono meras dar kartą pabrėžė, kad savivaldybėje nėra jokių užsklandų, yra visiškai viešumas (kiek tai leidžia norminiai aktai).

Į korespondentų klausimą, ar per praėjusį tarybos posėdį rajono merui nevertėjo susilaikyti nuo komentarų apie pagarsėjusią labdarą, A. Blažys atsakė, kad dabartinio mero nereikėtų tapatinti su buvusiu. Jis į šį postą atėjo su savo programa ir tikslais, todėl nenorėtų gaišti laiko, klimpti į praėjusius įvykius, juos analizuoti ir vertinti. Rajono meras konferencijos metu teigė, kad nedarys jokių kliūčių.

Nukelta į 5 psl.

Didžiausia problema – pinigų stygius

"ROKIŠKIO PRAGIEDRULIŲ" SVEČIAS - AUSŲ, NOSIES, GERKLĖS LIGŲ (LOR) GYDYTOJAS, ENDOSKOPUOTOJAS RAIMUNDAS MARTINĖLIS.

Salvinija Kalpokaitė

- Šiandien Pasaulinė sveikatos diena. Ką Jūs galėtumėte papasakoti apie šios dienos atsiradimo istoriją?

- Pasaulinė sveikatos organizacija (PSO) – Jungtinių Tautų specializuotas padalinys. Jos įstatai buvo priimti 1946 metais tarptautinėje sveikatos apsaugos konferencijoje, o ratifikuoti 1948 m. balandžio 7 dieną. Nuo to laiko balandžio 7 – oji minima kaip Pasaulinė sveikatos diena. Šiuo metu PSO priklauso daugiau kaip 190 šalių. Lietuva Pasaulio sveikatos organizacijos nare tapo 1991 metais.

PSO organizuoja kovą su įvairiomis ligomis. Pastaruoju metu pastebimas didėjantis sergamumas infekcinėmis ligomis, padaugėjo sergančių tuberkulioze, lytiniu keliu plintančiomis ir kitomis infekcinėmis ligomis, o maliarija ir vidurių šiltinė įgavo epidemijų mastą. Lėtinės širdies – kraujagyslių ligos nesitraukia iš pirmaujančių pozicijų.

Daugelis, ypač buvusių sovietinio lagerio šalių, pradėjo vykdyti sveikatos sistemos reformas, tačiau jų lygis nėra pakankamas dėl ekonominių sunkumų.

PSO vykdoma programa "Sveikata visiems" padėjo daugeliui šalių suformuoti savo nacionalinę sveikatos politiką.

- Jūs esate LOR gydytojas, endoskopuotojas. Kokius diagnostinius tyrimus atliekate? Kaip šiomis paslaugomis galima pasinaudoti?

- Jau 10 metų dirbu gydytoju, turiu šiokią tokią patirtį. Atlieku ir virškinamojo trakto endoskopiją. Jei pacientas negauna siuntimo iš šeimos gydytojo ar terapeuto, tada galima kreiptis tiesiog į endoskopijos kabinetą. Tiesa, reikės šiek tiek sumokėti į ligoninės kasą. Turime šiuolaikinį japonišką "Olimpus" firmos aparatą – gastroskopą. Galima ir paskambinti telefonu 52560.

- Jūs, gydytojau, esate Lietuvos gydytojų sąjungos tarybos narys, šios sąjungos Rokiškio skyriaus pirmininkas. Ką galėtumėte pasakyti apie sveikatos priežiūros reformą Lietuvoje? Kokius uždavinius sprendžia Gydytojų sąjunga?

- Lietuvos gydytojų sąjungos Rokiškio skyrius jungia per 50 rajono gyventojų. Ši sąjunga sprendžia darbo klausimus, tarpininkauja sudarant kolektyvines darbo sutartis, padeda spręsti darbo apmokėjimo problemas. Gydytojų sąjungos atstovai dalyvauja kvalifikacijos kėlimo, atestavimo komisijose, padeda spręsti tobulinimosi, kvalifikacijos kėlimo klausimus. Galvojame atgaivinti gydytojų poilsio, laisvalaikio organizavimą, kultūrinį, sportinį gyvenimą.

Mums labai svarbu ir gydytojų atlyginimai. Dabar diferencijuojamas atlyginimas pagal pas juos užsirašiusių gyventojų skaičių. Kuris gydytojas turi daugiau užsirašiusių pacientų, tas ir uždirba daugiau. Antros grandies ligoninės gydytojų atlyginimai fiksuoti. Ateityje žadama ir jų atlyginimus diferencijuoti pagal darbo krūvį, žinoma, atsižvelgiant į mokesčių fondą.

- Ką jūs manote apie bendrosios praktikos arba šeimos gydytoją? Ar

iki šiol visi terapeutai gali ir yra pasirengę jais tapti? Kas rengia šeimos gydytojus?

- Kad taptume bendrosios praktikos arba šeimos gydytoju, reikia įsisavinti tam tikrą šeimos gydytojo mokymo programą. Šeimos gydytojui turi būti suteikta kvalifikacija. Lietuvoje yra per 460 šeimos gydytojų, o realiai dirbančių – 300. Dabar mokosi dar 1000. Rajone šeimos gydytojai yra tik keli. Dėl to ligonių kasa jiems nustato perpus didesnę įkainį, negu terapeutui ar pediatrai, kuris neturi šios kvalifikacijos.

1990 m. Vilniaus universitete buvo įkurtas Bendrosios praktikos gydytojų centras. Panevėžyje, Kaune, Vilniuje yra šeimos medicinos centrai. Jie daugiausia privatūs. Mūsų rajone tokio nėra.

- Rokiškio rajone yra trys paliaikomojo gydymo ir slaugos ligoninės – Juodupės, Obelių bei Pandėlio. Iš viso 110 lovų. Teritorinė ligonių kasa pagal normatyvus finansuoja tik 46 lovas (tūkstančiui gyventojų 1 lova). Rokiškio rajonas nutarė prašyti Panevėžio apskrities viršininko administracijos vadovą išanalizuoti slaugos ligoninių reorganizavimą į slaugos namus klausimą bei prašyti Pandėlyje įkurti apskrities slaugos namus, kurie būtų finansuojami iš valstybės biudžeto. Ką Jūs, daktare, dar galėtumėte pridurti?

- Lietuvos Gydytojų sąjungos tarybos posėdyje taip pat buvo gvildintas klausimas dėl lovų skaičiaus ir finansavimo padidinimo, kaip lengviau suteikti bendrosios praktikos gydytojo kvalifikaciją kaimo gydytojams. Buvo priimta rezoliucija šiais klausimais. Didžiausia problema – pinigų stygius. Sveikatos apsaugos ministerijos atstovai siūlė, esant galimybei, pačioms savivaldybėms finansuoti paliaikomojo gydymo ir slaugos ligonines, atsižvelgiant į lovų skaičių.

- Ačiū už pokalbį.

KALENDORIUS

Nuo trečiadienio iki trečiadienio

Saulė tekėjo 5.38, leisis 19.06. Dienos ilgumas 13.28. Balandžio 9 d., penktadienį, 4 val. 53 min. pilnatį keis delčia.

Vardadieniai, atmintinos dienos

Trečiadienis, 04.07

Donata, Hermanas, Kantautė, Minvydas, Rūtenis

Tarptautinė sveikatos diena

Ketvirtadienis, 04.08

Aistis, Dionyzas, Gintautas, Julija, Skirgailė, Valteris

Pentadienis, 04.09

Aurimas, Dalia, Kleopas, Paladijus, Rasa

Šeštadienis, 04.10

Agna, Apolonijus, Karijotas, Margarita, Matilda, Mintautas

Sekmadienis, 04.11

Daugailė, Leonas, Liūtas, Liutauras, Vykintas

Pirmadienis, 04.12

Damijonas, Galmantas, Julius, Jūratė, Zenonas

Pasaulinė aviacijos ir kosmonautikos diena

Antradienis, 04.13

Aldonas, Algaudė, Galvydas, Ida, Martynas, Mingaudas.

BALANDŽIO DATOS

Balandžio 11 d. sukanka 75 metai, kai Sičiūnų km., Pandėlio sen., Rokiškio raj., gimė Teklė Kapustinskaitė – agrarinių mokslų daktarė, Lietuvos respublikos nuspelnusi miškininkė.

Balandžio 11 d. sukanka 50 metų, kai Pakenės km., Kriaunų sen., Rokiškio raj., gimė Jonas Stankūnas – habil. technikos mokslų daktaras, 1997 m. Lietuvos mokslo premijos laureatas, VGTU Aviacijos instituto direktorius.

Balandžio 18 d. sukanka 110 metų, kai Pašilės km., Kamajų sen., Rokiškio raj., gimė Juozas Pipinis – žymiausias XX amžiaus Rokiškio krašto audėjas. Mirė 1979 01 14 Rokiškyje.

Balandžio 18 dieną sukanka 20 metų, kai Vilniuje mirė Alfonsas Zauka – aktorius, režisierius. Lapkričio 27 d. sukan-ka 85 metai nuo jo gimimo (1914 11 27).

Balandžio 19 d. sukanka 10 metų, kai Obeliuose, Rokiškio raj., mirė Feliksas Karpevičius – mokytojas, Pandėlio progimnazijos direktorius. Gimė 1903 01 21 Staniūnų km., Pandėlio sen., Rokiškio raj.

Balandžio 19 d. sukanka 10 metų, kai Rusijoje gimė Albertas Žuklys – skulptorius. Nuo 1921 m. gyveno Degučių km., Obelių sen., Rokiškio raj. Mirė 1948 04 10 Kaune.

Šis tas apie balandį

Balandis – pavasario vidurys. Saulė kyla kaskart vis aukščiau. Dienos darosi šiltesnės ir ilgesnės. Sumažėja apniukusių dienų.

Dažniausia pirmą dešimtadienį išplaukia upėmis ledas, tirpsta paskutinis sniegas. Retai mėnesio pabaigoje laukuose būna sniego.

Tačiau gali pasitaikyti, kad nuleidus sniegą vėl gali pasnigti ir sniegas išsilaikyti kurį laiką.

Mėnesio viduryje dažniausia nusistovi pliusinė temperatūra, o mėnesio pabaigoje kai kada pakyla net iki 20 laipsnių šilumos.

Medžių gyslomis prasideda sulčių judėjimas. Pumpurai išbrinksta, kai kurie medžiai sprogsta. Ant karklų pasirodo geltoni "kačiukai". Žydi žibutės. Pradeda dūgsti bitės. Pievos pasipuošia žaliu smaragdu, sužydi raktažolės, želia rūgštynės.

Laukuose prasideda darbymetis: arimas, sėja, daržų sodinimas, sodų tvarkymas.

Balandžio mėnesio darbai

Sodininko...

Labai aiškiai matomi erkutės apnikti juodųjų serbentų pumpurai. Geriausia juos išskabiti ir sudeginti.

Kai obelių pumpurai išbrinksta, nupurtykime žiedgraužį. Prieš purtydami po obelėmis patieskime polietileno plėvelę. Po savaitės dar kartą nupurtykime. Geriausia purtyti anksti rytą. Po to galime nupurkšti 0,3 proc. karbofosu. Prieš pumpurų brinkimą naudinga vaismedžius nupurkšti 8 proc. karbamido tirpalu. Tokiu būdu kovosime prieš rauples ir puvinį.

Jeigu dar neišgenėjote vaismedžių, suskubkite išgenėti dabar. Žaizdas dezinfekuokite 1 proc. vario sulfatu ir aptepkite sodo tepalu arba aliejiniiais dažais.

Išėjus pašalui sodinkite vaismedžius į rudenį paruoštas duobes.

Geras laikas skiepyti kaulavaisius.

Braškyne nurinkime pernykščius sudžiūvusius lapus.

Po vaismedžiais paberkime mineralinių trąšų.

daržininko...

Jeigu dirvą suarėte ar sukasėte rudenį, tai pavasarį galima perkasti gerokai sekliu. Tačiau jei rudenį nesuspėjote sukasti, tai dabar reikia kasti giliai, išrenkant daugiamečių piktžolių šaknis.

Dirvai pradžiuvus, supurenkite daugiamečių daržovių tarpelius, pridenkite jas polietileno priedangomis.

Daržoves sėkime ir sodinkime atsižvelgdami į fenologinius reiškinius. Pirmiausia pražysta šalpusnis. Tai ženklas, kad galima sėti ridikėlius, salotas, petražoles, žirnius, rabarbarus.

Balandžio viduryje prasideda didysis darbymetis. Užtiesiami šiltnamiai. Auginami vidutinio ankstyvumo kopūstų daigai, žiediniai kopūstai vasaros – rudens sodinimui. Kambarėje ant palangės auginami pomidorų daigai. Svarbu laiku išpikuoti.

ir gėlininko

Žemei atšilus, nuo rožių nuimama polietileno plėvelė. Tačiau žemių sluoksnis kurį laiką paliekamas. Neblogai būtų, kad liktų ir keletas eglėšakių.

Žemės kauburius nukasame vėliau, kai rožės kelias dienas pabus be eglėšakių. Visiškai rožės atidengiamo apie balandžio vidurį, kai diena esti ūkanota.

Nugrėbtykime veją, išlyginkime kurmarausius. Jei dar nenukarpėme gyvatvorės, tai dabar nukarpykime. Vėją patrėškime tam skirtomis trąšomis – nesiveis samanos. Išpurenkite daugiamečių gėlių gėlynus. Nepamirškime jų patrėšti. Bijūnams paberkime perpuvusio mėšlo. Svogūninėms gėlėms tinka medžio pelenai.

Dirvai išilus pasėkime vienmečių gėlių. Balandžio pabaigoje pasodinkime kardelių.

Persodinkime kambarines gėles. Jeigu vazonai nėra maži, tuomet galime nuimti tik viršutinį žemių sluoksnį ir užberti naują.

Prieš persodinimą augalus būtina gerai palieti. Persodinus taip pat paliekime. Vėliau kurį laiką negalima tręšti, laistyti saikingai.

Puslapį parengė Rasa Čižauskienė

Ernis Čižas

Ūkininko Gvidono kaimynai nemėgo dėl suktumo ir apgavysčių. Jo žmona Morta garsėjo kaip nevaldanti liežuvio padraika. Tačiau talkininkų jiems iki šiol niekada nestigo.

Kadangi mieste bedarbių labai daug, Gvidonas pirmas jiems ranką ištiesdavo, už darbą ne tik pinigais, bet ir mėsa, bulvėmis žadėdavo atsilyginti.

Praėjusį rudeni bulvių vagose triūsė net 8 talkininkai. Visi vyrai, tačiau ir drebančiomis rankomis bulves neblogai sugraibė, į krepšius pataikydavo, o per pietus, pilstuko atsigėrė, dar geriau dirbo.

- Vyreliai, ateikit ir rytoj. Pabaigtuvėms gerą balių ištaisyčiau, nuskrasti nebūsime, - vakarienes metu, lapės balselį nutaisiusi, čiulbėjo Morta. Jai antrino ir šeimininkas.

Kaip juodi jaučiai talkininkai plušėjo ir kitą dieną, du didžiulius kaupus supylė. Pabaigtuvėms nestigo į gražius butelius supilstyto pilstuko ir ant parūdijusių lašinių pakeptos kiaušinienės.

Kai vienas į kitą pasiremdami vyrai ruošėsi namo ir paprašė atlyginimo, Gvidonas sakė:

- Girti dar pinigus, mėsą pamesit. Užsukit kitą kartą - visko nepagailėsiu. Morta kiekvienam dar po saldu sūrį suslėgs.

Talkininkams išėjus, šeimininkai

aš iš jų nereikalauju, o jūs nuo manęs gyvam kailį norite nulupti. Ką Morta pasakė, tas ir bus, nes žinau, kad ir kitur daugiau negausite, - porino šeimininkas. - O gaisru ar koku kitu kerštu manęs negąsdinkit, policijai pranešiu, už tai dar ir cypėj galit atsidurti.

Ūkininkų ir talkininkų šou

rankas trynė, kad pijokų šį kartą pavyko lengvai atsikratyti.

Ne viską apgirtę talkininkai tą vakarą ir atsiminė, tačiau po kiek laiko nutarė savo uždirbtą atsiimti.

Vieną ankstų rytą jie vėl nuskubėjo pas Mortą ir Gvidoną.

- Gėrėt, rijot, o ką jau labai nuveikėt? Jūsų talkininkavimas man tik nuostolius atnešė. Dešimt litų galiu duoti, buteliui užteks, pavasarį, kai kaupus atidengsiu, dar galėsit bulvių parsinešti, - į tvorą atsirėmusi plyšojo Morta.

Antanas ir dar vienas talkininkas pradėjo aiškinti, kad žadėta buvo kuo daugiau.

Čia, šunimi vedinas, pasirodė ir Gvidonas.

- Konkrečiai nieko nebuvom susitarę. Man supirkėjai dar už linus ir javus nė lito nėra sumokėję. Kodėl

Vyrai nusispjovė, šeimininkus iškeikė, o tą dešimt litų Kavoliškyje pragėrė.

Pavasari talkininkai buvo nukulniavę žadėtų bulvių. Gerą pusmaišį parsinešė. Ir tiek. Į jokias kalbas šeimininkai nesileido.

O Gvidonas, rengdamasis bulvių sodžiui ir kitiems pavasario darbams, vėl Rokiškyje kvailių ieško, čia aprašytą giesmelę gieda. Žino, kad tokie talkininkai nei į teismą, nei kur kitur nesikreips. Jeigu ir kreiptųsi, nieko nepeštų, nes sutartis nesudaryta, o pažadus vėjas išnešiojo.

Tik nežino melagis ūkininkas, ką apgirtusiom galvomis vyrai yra sugalvoję. Jie jau seka, kada šeimininkas pasodins bulves. Kitą naktį būvę talkininkai žada jas nukasti. O gal ir kitokių eibių sugalvos.

PRAGIEDRULIAI

Mūsų adresas:

Nepriklausomybės a. 22
4820 Rokiškis

Tel./Faks. 5 13 54

e-mail: pragiedruliai
@post.omnitel.net

Leidėjas UAB

"Rokiškio pragiedruliai"

Indeksas 424

2 spaudos lankai.

Laikraštis leidžiamas
trečiadieniais ir
penktadieniais

Tiražas 6025 egz.

Redaktorius

Vygandas Pranskūnas

Redaktoriaus pavaduotoja

Rasa Čižauskienė Tel. 51354

Korespondentas

Stanislovas Varneckas Tel. 51354

Buhalterė

Antanina Šapranauskienė Tel. 51354

Leidybos centras:

Jolita Kaškevičienė,

Giedrius Šimėnas Tel. 51354

Rankraščiai negražinami

Redakcija už reklamos ir

skelbimų turinį neatsako

Skelbimai ir prenumerata

redakcijoje priimami

darbo dienomis

Prenumeratos kaina:

1 mėn.- 6 Lt;

3 mėn.- 18 Lt;

6 mėn.- 36 Lt.

Nijolė Valickienė: "Sodra" nebankrutuos"

Vygandas Pranskūnas

Per pirmuosius tris šių metų mėnesius "Sodra" nesurinko daugiau kaip 110 mln. Lt planuotų pajamų, dėl to vėluoja pensijų bei kitų socialinių išmokų mokėjimas. Balandžio 1 dieną buvo prognozuojamas bendras daugiau kaip 200 mln. Lt "Sodros" deficitas.

Kovo 31 d. "Sodros" Rokiškio skyriaus darbuotojos, prie apskrito stalo pakvietusios rajono merą Almantą Blažį, Socialinės paramos ir darbo tarnybos vadovą Vitalijų Giedriką bei spaudos atstovus, sakė, kad šiandien "Sodros" rajono skyrius pensininkams skolingas 900 tūkst. Lt. (Kitą dieną (balandžio 1 – ają) "Sodros" vedėja Nijolė Valickienė informavo, kad tikriausiai šiandien gaus 800 tūkst. Lt, iš kurių 480 tūkst. bus skirta paštui, tačiau paštininkai iki šv. Velykų visų pensininkų pradžiuginti nebesuspės.)

Prie apskrito stalo N.Valickienė pasidžiaugė, kad skyrius įsikūrė gražiam pastate, kur yra didelis priimamasis. Į jį atėję žmonės gali gauti informaciją, kokią klausimu kur kreiptis, čia pat išduodamos įvairios pažymos. Skyriuje dirba 44 specialistai.

Konvulsijų tampoma "Sodra" mirti nenori

Vedėja sakė, kad neretai spaudoje pasirodo retoriniai klausimai: "Kada bankrutuos "Sodra"? Ji patikino, jog bankrotas šiai įstai-gai negresia, nes tai valstybinė institucija, o ne kokia privati firma. Nors, N.Valickienės nuomone, galėtų įsikurti ir privatus pensijų fondai. Jie papildytų socialinio draudimo sistemą, tačiau, pasak vedėjos, "visi mūsų specialistai į tokius fondus žiūrėtų nepatikliai". Privatus fondai, sakė vadovė, turbūt labiau parankūs turtingiems žmonėms. Jei šie uždirba daugiau kaip 3,5 vidutinio uždarbio, tai jiems gal naudingiau draustis privačiam fonde, kad paskui iš jo gautų kažkiek lėšų.

1994 metais "Sodra" decentralizuota. Jei anksčiau surinktos lėšos buvo atseikėjamos iš bendro katilo, tai prieš 5 metus sukurti specialūs fondai. 31 proc. socialinio draudimo įmokų skirstoma taip: pensijų draudimui ten-

Prie apskrito stalo kalbėta dvi valandas.

ka 22,8, sveikatos – 3, draudimui nuo nedarbo – 1 proc. Ši dalis įmokų atitenka Darbo biržai, kuri moka nedarbingumo pašalpas, siunčia žmones persikvalifikuoti ir t.t. 2,3 proc. surinktų įmokų skiriama ligos ir motinystės pašalpoms. Kasmet šie procentai keičiasi.

Vedėja vis dėlto pripažino, kad socialinio draudimo sistema šiandien sunkiai suvokiama. Taip yra todėl, jog mūsų nepriklausoma valstybė ją perėmė iš sovietinių laikų. Europoje draudimas kūrėsi darbininkų iniciatyva, kaip ir tarpukario Lietuvoje. Bet sovietinėj santvarkoj jis buvo "suplaktas" su biudžetu, todėl daug kam tapo nepriimtinas. Tačiau neseniai Darbininkų sąjungos pirmininkė Aldona Balsienė pareiškė, kad darbininkai suvokė "Sodros" reikalingumą, nes alternatyvų, kas užtikrintų jų socialines garantijas, kol kas nėra.

Ar kils tarifai?

Socialinės apsaugos ministrė Irena Degutienė yra pareiškusi, kad vienintelis realus būdas "Sodros" finansinei

būklei iš esmės pagerinti yra socialinių įmokų tarifų didinimas. Šiai minčiai pritaria ir N.Valickienė. Kaip žinia, dabar 30 proc. įmokų moka darbdavys, o darbuotojui atskaitoma vos 1 proc. Padidinus tarifus darbdaviui, ko gero, žlugtų nemažai individualių įmonių. Todėl vedėja mano, jog tiksliausia būtų tarifus padidinti samdomiems darbuotojams. (Jų finansinė padėtis tokiu atveju turbūt irgi nepagerėtų?). N.Valickienė informavo, kad Čekijoje darbdavys moka 36,9 proc., darbuotojas – 12,5 proc., Vengrijoje – 47,5 ir 11,5 proc., Latvijoje – 33 ir 5 proc., Albanijoje – 34,8 ir 11,7 proc. Tiesa, Lenkijoje darbuotojui neatskaičiuojama nė lito, užtat darbdavys moka 48 proc. Taigi eilinis lietuvis "Sodrai" moka labai mažai, o galėtų, kaip sakoma, ir kelnes nusimauti.

Rajone vis daugiau senyvo amžiaus žmonių. Neteikę darbo, ieško dabar populiaraus pragyvenimo šaltinio – invalidumo pensijos. Komisijos žmonėms pripažįsta invalidumo grupes 1-2 metams, kartais ir neterminuotam laikotarpiui. Kai komisijos nariams iškyla abejonių, kokią grupę pripažinti, žmogus prašomas pristatyti buities tyrimo aktą.

Nukelta į 4 psl.

Nijolė Valickienė (kairėje) pritaria, kad būtų padidinti įmokų tarifai.

Nepriklausomybės aikštė

Stasys Varneckas

Kaip vertinate Lietuvos Prezidento Valdo Adamkaus metinį pranešimą? To "Pragiedruliai" klausė Rokiškyje viešėjusio Seimo nario Rolando Akstinavičiaus ir rokiškėnų Janinos bei Stepono Kriukelių.

Prezidentas demonstruoja savarankiškumą

Pasakoja Lietuvos Seimo narys Rolandas Akstinavičius:

- Antrajame Prezidento rinkimų ture Lietuvos socialdemokratų partija palaikė Valdą Adamkų. Dabar nesigailime: Lietuva turi energingą, veiklų ir, svarbiausia, nuo jokių politinių skersvėjų nepriklausomą prezidentą, objektyviai ver-

Rolandas Akstinavičius.

tinantį šalies vidaus ir užsienio įvykius. Tai parodė jo pirmoji metinė ataskaita.

Kai kurie politikai ir apžvalgininkai prezidento ataskaitoje pasigenda išsamesnės užsienio politikos analizės. Tačiau tai galima suprasti: mūsų užsienio politikos prioritetai aiškūs. Tai, visų pirma, Lietuvos siekiai įstoti į Europos Sąjungą ir NATO. Šių tikslų įgyvendinimas priklausys nuo vidaus padėties, ekonomikos stiprinimo, bazės kūrimo ir kitų faktorių, priklausančių šalies parlamentui ir vyriausybei.

Premjeras Gediminas Vagnorius tokiu griežtu įvertinimu, matyt, nelaukė, nors prezidentūros ir vyriausybės santykiai pastaruoju metu buvo įtempti. Prezidentas vykdomosios valdžios darbe pasigenda skaidrumo, objektyvumo

ir noro garbingai pripažinti savo klaidas.

Ar tikslingas šiuo metu Gedimino Vagnoriaus kabineto atsistatydinimas? Socialdemokratų nuomonė šiuo klausimu vienareikšmė: ne. Tai dar labiau destabilizuotų padėtį. Vyriausybės atsistatydinimas būtų parankus nebent valdančiajai koalicijai, nes jis padėtų išvengti atsakomybės už susidariusią krizinę situaciją.

Socialdemokratams priimtina ir Valdo Adamkaus pranešimo tezė, kad šalis stipri ne valdžia, o žmonių iniciatyva.

Ketvirtadienį Prezidentas pasirašė dekretą, kuriuo į valstybės kontrolieriaus postą siūlomas socialdemokratas Audrius Rudys. Tai irgi rodo jo mąstymo savarankiškumą.

Praėjusią savaitę teko lankytis Rokiškio rajone. Dėkoju rokiškėnams už nuoširdų sutikimą, linkiu visiems gražaus ir darbingo pavasario.

Valdžios pastangų nematome

- Mano ir žmonos nuomonė daugeliu klausimų skiriasi, - pasakė rokiškėnas pensininkas Steponas Kriukelis, - tačiau dėl prezidento ataskaitos esame vieningi: ji objektyvi ir kritiška.

Valdžios klaidoms jautriausi esame mes, pensininkai. Pakanka laiku negauti pensijos, ir mūsų šaldytuvai pradeda šaldyti tik orą. O pastaruoju metu nebėra jokių garantijų, jog paskirtą dieną nuėjęs į SODR-ą tikrai atsiimsi tau priklausančius

litus. Biudžeto vykdymas, visų pirma, rodo susilpnėjusią gamybą, o valdžios pastangų pagerinti padėtį nematome. Gedimino Vagnoriaus tvirtinimai, kad krizinės situacijos Lietuvoje nėra, nei manęs, nei mano žmonos neįtikina.

Nušvietus pavasario saulutei, turėdami laiko, dažnai išeiname pasivaikščioti po miestą. Neprišimenu, kada Rokiškis buvo toks purvinas ir netvarkingas. Man, buvusiam vairuotojui, labiausiai rūpi miesto gatvės būklė. O ji tikrai nepavydėtina, ne kiekviena gatvė pasiryžčiau važiuoti. Pastebėjau, kad kai kurie vairuotojai jau suka į šaligatvius, nes gatvės neįveikiamos.

Šie metai mūsų miestui jubiliejiniai. Pasižiūriu į reprezentacinę Nepriklausomybės aikštę, ir mane apninka abejonės. Ar pasikeis ji per tuos kelis mėnesius, likusius iki jubiliejaus iškilmių? Ar ne per vėlai prisiminėme, kad 1999 – aisiais Rokiškiui sukanka net 500 metų? Pasiteisinimas, matyt, bus tik vienas – stigo lėšų.

Lietuvos prezidento metiniame pranešime jaučiamas susirūpinimas paprastais žmonėmis, ypač pensininkais. Tikimės, kad iš kritikos bus padarytos išvados.

Janina ir Steponas Kriukeliai.

Nijolė Valickienė: "Sodra" nebankrutuos

Atkelta iš 2 psl.

Dažnai atsižvelgiama, ar gausi to piliečio šeima, žiūrima, kiek jis turi žemės. Jei žmogus prasčiau gyvena, visada gaus ne trečią, bet antrą invalidumo grupę. Taigi dirbančių mažėja, o tie, kurie nori gauti įvairių išmokų, kasmet daugėja. Iškur "Sodrai" imti pinigų, jei įmonės vos alsuoja? Belieka, didinant tarifus, atimti iš to, kuris dar dirba, dar gyvas...

Rajono meras Almantas Blažys, pirmą kartą viešėjęs "Sodroje", čia užsukti žadėjo dažniau.

Visažiniai

Vedėja pasigyrė, kad "Sodra" dirba nauja technika – turi kompiuterius, modernių ryšių, centralizuotą duomenų bazę. "Sodros" skyrius prilygsta anų laikų kadrų skyriui, – sakė N. Valickienė. – Mes žinom, kada ir ką priėmė ar atleido iš darbo, kiek žmogus uždirba, kiek įsikūrė individualių įmonių. Šie duomenys – operatyvūs, nes darbdavys tą pačią dieną turi pranešti apie atleistą ar priimtą darbuotoją. Jei 3 mėnesius nemokamos socialinio draudimo įmokos, banke blokuojamos sąskaitos, verslininkas savo produkcijos negali išvežti į užsienį ir t.t. Duomenis apie nemokančius mokesčių mes galim pateikti teisėtvarkos institucijoms".

Vėl tie šauliai...

"Sodros" pastate yra ir Šaulių sąjungos rinktinės būstinė. Dvi organizacijos po vienu stogu sugyvena ne itin meiliai. Pretenzijas dėl šaulių patalpų N. Valickienė anksčiau reiškė buvusiam merui Vytautui Masiuliui. Tą patį ji kalbėjo ir naujam – Almantui Blažiui.

N. Valickienė sakė, jog skyrius neturi neveikiančių bylų archyvo. Anksčiau patalpas archyvui nuomojo iš Savivaldybės. Tačiau sutarties terminas baigėsi... Buvo galvota archy-

vą įrengti "Sodros" mansardoj. Bet pasikeitė archyvų nuostatai, kurie neleidžia popieriais užkisti palėpės. Tam prieštarauja ir priešgaisrinės dalies pareigūnai. O pensininkui mirus, jo byla turi būti saugoma 75 metus. Tokių bylų susikaupė daug. "Sodra" galėtų atlikti rekonstrukciją ir archyvą įrengti kieme, prie garažų. Vedėja ir naujam merui priminė, kad problema išsprendžiama, jei šauliai atlaisvintų savo salę. Jiems užtektų ir dviejų turimų kabinetų...

Rajono meras šiuo klausimu nieko konkretaus nepasakė, tačiau pažadėjo dažniau užsukti į "Sodrą" ir pasidomėti jos problemomis.

♦♦♦

Prie apskrito stalo buvo išsakyta ir kitokių minčių, pažerta nemažai skaičių. Apie tai – kituose laikraščio numeriuose.

♦♦♦

Kai ši publikacija buvo parengta spaudai, gavome N. Valickienės pranešimą faksu, kad visos socialinio draudimo įmokos bus išmokėtos dar iki šv. Velykų. Su paštu dėl pensijų išmokėjimo atsiskaityta balandžio 2 d.

Autoriaus nuotraukos

Laikai ne patys geriausi...

Apie tai, kokie reikalai mūsų rajono gyvulininkystėje, "Pragiedrulius" korespondentui Stasiui Varneckui pasakojo Rokiškio rajono žemės ūkio skyriaus zootechnikė Liuda Mikulėnienė.

- Šalies spaudoje pasirodė pranešimų, kad Vyriausybė svarsto pieno supirkimo kainų likimą. Ko gali laukti mūsų valstietis, kurio biudžete pajamos už pieną sudaro labai svarbią dalį?

- Vasarą pieno savikaina mažesnė, todėl ir jo supirkimo kaina gali būti sumažinta. Sklando du skaičiai – 400 ir 440 litų už toną.

- Neatmetama galimybė, kad valstybė iš viso nebereguliuos supirkimo kainų. Tai reikštų, kad jas nustatinės produkcijos perdirbėjai ir realizuotojai, kurie įtikinėja, kad jiems konkuruoti Europos pieno produktų rinkoje dabar sunku.

- Jūsų nuomonė apie akcinę bendrovę "Rokiškio sūris", atrodo, tokia pati?

- Tai stabili įmonė, laiku atsiskaitanti su valstiečiais, padedanti jiems labai palankiais kreditais. 1998 metų rezultatai leidžia įmonei išmokėti nemažus priedus. Už toną parduoto aukščiausios rūšies pieno rokiškėnai gaus 35 pirmos rūšies – 17, antros – 5 litus. Be to, penki rajono ūkininkai, pardavę daugiausia aukščiausios rūšies pieno, gaus po

10 centų už kilogramą. Tai Almantas Šedys iš Žiobiškio, Petras Markevičius iš Dambrotiško, Egidijus Medekša iš Gerkonų, Henrikas Andriuskevičius, Stasė Jasinevičienė iš Aisiūniškio.

- Kaip sekasi pienininkystę rajono žemės ūkio bendrovėms?

- Produktyvumas po truputį didėja. Pernai bendrovininkai iš karvės primelžė po 2480 kilogramų. Palyginimui pateiksiu kitus skaičius. 1996 metais vidutiniai primilžiai sudarė tik 2050, 1997 – aisiais – 2197 kilogramus. Prieš 10 metų rajone iš karvės vidutiniškai melžėme po 3276 kilogramus.

Pernai geriausiai dirbo Čedasų žemės ūkio bendrovė, kur iš karvės buvo gauta daugiau kaip po 3000 kilogramų.

- Pieno kokybės reikalavimai griežtėja. Kaip tai atsiliepė pieno rūšingumui?

- Žemės ūkio bendrovės aukščiausios rūšies pieno pardavė tik 1 procentą, pirmos – 11,5, antros – 72. Priežastis – senos, susidėvėjusios pieno linijos, melžimo aparatai. Truputį geresnis gyventojų parduodamas pienas. Aukščiausios rūšies jie pardavė 14,6 procento, pirmos – 18,4, antros – 56,3.

L. Mikulėnienė.

- Kaip galėtumėte pakomentuoti galvijų ir kiaulių augintojų reikalus?

- Jiems dabar ne patys geriausi laikai. Kovo mėnesį Utenos "Mėsa" nupirko tik 32 rokiškėnų galvijus. Kiaules pavyksta parduoti tik turgaus prekeiviams ir UAB "Dai-vida".

Šiandien rajono ūkininkai galėtų parduoti per 1000 galvijų.

- Ačiū už informaciją. Tikiuosi, kad rudenį galėsite pateikti linksmesnių skaičių.

Balandžio 13 – ają – į Vilnių ieškoti teisybės

J. Petronis.

Balandžio 13 dieną Vilniuje, Kultūros ir sporto rūmuose, vyks Lietuvos žemdirbių suvažiavimas. Jame rengiasi dalyvauti ir 150 rokiškėnų.

Apie būsimą suvažiavimą "Pragiedručių" korespondentui Stasiui Varneckui pasakojo Lietuvos ūkininkų sąjungos Rokiškio tarybos pirmininkas Juozas PETRONIS.

Šis suvažiavimas rengiamas ne iš gero gyvenimo. Jį iniciavo Ūkininkų sąjunga ir Žemės ūkio bendrovių asociacija, nes į Lietuvos kaimą sėlina nelinksmi laikai. Apie tai savo pirmajame metiniame pranešime kalbėjo ir Lietuvos Prezidentas Valdas Adamkus, o jo žodžius patvirtina šalyje kylančios žemdirbių nepasitenkinimo akcijos.

Galutinių 1998 metų statistikos žinių dar nėra, bet jau žinoma, jog žemės ūkio pro-

dukcijos vidutinė realizacijos kaina, palyginti su 1997 m., nukrito 7 proc. Ypač sumažėjo grūdų, mėsos realizavimo kainos – 15 – 27 proc.

Tačiau statistika žemdirbiui ir nereikalinga. Ekonominės situacijos sunkumus savo pinigines svoriu jaučia kiekvienas kaimo gyvenantis žmogus. O kaimiečių mūsų rajone daug – beveik kas antras rokiškėnas.

Į suvažiavimą kviečiame visus žemdirbius, kurie nori išsakyti savo problemas ir išgirsti atsakymus, nes šiame kaimo žmonių susibūrimo, ko gero, dalyvaus ir Seimo, ir Vyriausybės vadovai. Pasikalbėsime su jais iš širdies.

Norinčius balandžio 13 dieną važiuoti į Vilnių, prašome užsiregistruoti LŪS Rokiškio rajono skyriuje. Tel. 51475.

Ūkininkai renkasi moksleivius

Irena Žindulienė

Septyniolika Konstantinavos žemės ūkio mokyklos žemės ūkio technikos mechaniko specialybės moksleivių šį pavasarį, prieš baigdami mokyklą, atliks gamybines praktikas. Kiekvienas moksleivis stengėsi susirasti sau tokią praktikos vietą, kad jam būtų patogiu ir gyventi, ir dirbti. Todėl visų žvilgsniai nukrypo į ūkininkus. Susitarti su ūkininkais padėjo ir mokykla. Ji paskelbė moksleivių įdarbinimo konkursą, o kiekvienam ūkininkui, kuris priims gamybines praktikas moksleivius, už jų mokymą ir konsultavimą mokės po 100-200 Lt per mėnesį.

Direktorius pavaduotojas Stasys Žindulis ir atsakingas už moksleivių gamybines praktikas mokytojas Vilius Atlavičius džiaugiasi, kad ūkininkai mielai priėmė praktikuotis jaunuosius mechanikus. Jie dėkoja ūkininkams Adolfui Tubeliui, Rimantui Kaupeliui ir Audronei Trepnaitienei iš Kazliškio seniūnijos, Zitai Vyšniaveckienei iš Obelių seniūnijos, Petriui Viplentui, Vladui Baltušui, Alfonsui Bulovui, Algirdui Šimėnui iš Pandėlio seniūnijos ir kt. Nuoširdus ačiū ūkininkei Aldonai Skvarnavičienei iš Obelių, kuri jau nebe pirmus metus priima moksleivius praktikai, o paskui ir įdarbina.

Moksleiviai irgi patenkinti savo darbadaiviais, nes dauguma moksleivių gyvena tuose pačiuose kaimuose kaip ir ūkininkai, todėl nereikės toli važinėti, papildomai išleisti pinigų, kurie jiems šiandien taip reikalingi.

Tremtiniai minės 10-metį

Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungos Rokiškio skyrius balandžio 10 d. minės savo dešimtmetį.

10.30 val. Šv. Mato bažnyčioje bus aukojamos šv. Mišios. Po pamaldų prie paminklo "Negrįžusiems iš tremties" bus prisiminti 1949 m. kovo mėn. didieji tremimai.

12 val. Savivaldybės I a. salėje prasidės minėjimas ir rinkiminė konferencija. Po jos – bendra vakaronė.

Rokiškietė - geriausia lygoje

Baigėsi Baltijos lygos moterų krepšinio čempionatas. Geriausia jauniausia ir perspektyviausia žaidėja pripažinta Aušra Bimbaitė (pirmasis treneris Alvydas

Beniušis). Kovo 31 d. Lietuvos jaunimo rinktinės sudėtyje Aušra išvyko į JAV, kur dalyvaus trijuose krepšinio turnyruose.

Dėl Centro sąjungos ir LDDP pareiškimų

Atkelta iš 1 psl.

atliekant tyrimus, aiškinantis dėl labdaros gavimo teisėtumo.

Jis vylėsi, kad greitai laiku turėtų paaiškėti, kaip yra iš tikrųjų: pagaliau turėtų būti padėtas taškas ir šioje istorijoje.

A. Blažys sakė nemanas, jog, iš darbo valdyboje pasitraukus opozicijos atstovams L. Keraitienei ir G. Matiekui, bus prasčiausprendžiamos rajono žmonių problemos.

Jis įsitikinęs, kad savivaldybės administracijoje dirba pakankamai kvalifikuoti specialistai,

taip, kad rajone – tvirta taryba, taip pat bus svarstoma galimybė atnaujinti valdybos sudėtį.

Kadangi nei Centro sąjungos, nei LDDP pareiškimuose neišdėstyti konkretūs argumentai, A. Blažys žadėjo susitikti su opozicinių partijų atstovais ir aptarti, kas paskatino taip apsispręsti. "Šiuo metu toks Centro sąjungos ir LDDP narių apsisprendimas leidžia manyti, kad bandoma nusišalinti nuo atsakomybės, nusigręžti nuo rajono problemų sprendimo, parodo jų neatsakomybę rinkėjams", - sakė rajono meras.

Kas knygon nesudėta

Rimantas Jurgelionis

Artėjant Rokiškio 500 metų jubiliejui, sporto mėgėjai sulaukė unikalaus ir vertingo leidinio – Petro Blaževičiaus parengtos knygos "Rokiškio krašto kūno kultūros ir sporto istorija".

Tačiau visada lieka nepaminėtų faktų, epizodų, net pavardžių, kurie dar labiau papildytų rajono sporto istorijos mozaiką.

Suprantama, kad visko ir nesuminėsi. Tuo labiau, kai sportininkas yra dar ir muzikantas, daržininkas ar užkietėjęs žvejys. Be to, ne apie sportininkų biografijas ši knyga. Ir vis dėlto...

Kalbėjomės su Algirdu Andriuškevičiumi, 1956 – 1959 metais buvusiu Rokiškio rajono "Nemuno" draugijos sporto tarybos pirmininku.

Ir krepšininkas, ir valdininkas, ir teisėjas

Nuo pat jaunystės Algirdas domėjosi įvairiomis sporto šakomis, tačiau arčiausiai prie širdies buvo krepšinis. Jau septyniolikos metų žaidė Vilniaus miesto jaunimo rinktinėje. O tai buvo didelis pasiekimas iš Obelių kilusiam vaikui.

Vėliau tarnyba armijoje, kur žaidė Rostov-

roka sušlubavo sveikata.

Grįžęs į gimtinę, Algirdas nemetė sporto, nors krepšinio aikštelėje pasirodydavo rečiau. O čia dar atėjo iš Vilniaus pasiūlymas – tapti rajono "Nemuno" draugijos sporto tarybos pirmininku.

- Jaunimas tuo metu labai domėjosi sportu, nes neturėjo normalios sporto salės. Tad pagal galimybes išnaudodavome kiekvienas pa-

"Į namą su bokšteliais daugiau kaip prieš 40 metų rinkdavosi stalo tenisininkai, šachmatininkai, kitų sporto šakų atstovai", - sako Algirdas Andriuškevičius.

no prie Dono ASK komandoje, dalyvavo Sovietų sąjungos 8 miestų turnyruose.

- Tuo metu krepšinio aikštelėje teko susigrumti su pajėgiomis Maskvos, Leningrado, Rygos, Kauno, Tartu, Tbilisio komandomis, iš kurių sėmėmės patirties ir meistriskumo, nors ir mes nebūdavome autsaiderių gretoje, - prisimena tas dienas pašnekovas.

Sportiniai krūviai buvo dideli, o maitinimo gana prastai. Nekokios armijoje buvo ir gyvenimo sąlygos, todėl, baigiantis tarnybai, ge-

talpas. Pavyzdžiui, stalo tenisininkai treniravosi dabartinėje Nepriklausomybės aikštėje stovinčiame pastate su bokšteliais. Salikė kaip kišenė, o norinčių pasitreniruoti – dešimtys, todėl kamuoliukas taukšėdavo iki išnaktų. Treniruotėms sau vietą susirado ir boksininkai. Pirmasis treneris buvo Pupelis. Gaila, kad vėliau jis išvyko į Kauną. Nebloga buvo ir krepšinio komanda. Rokiškėnai nuolat dalyvaudavo Lietuvos spartakiadose, tarp rajonų užimdavo 3 – 4 vietas. Man tekdavo teisėjauti, nes turėjau

pirmą krepšinio teisėjo kategoriją. Vasarą labai populiarios buvo daugiadienės dviračių varžybos, nemažai dalyvių ir žiūrovų sutraukdavo tinklinis. Su grupele entuziastų pasistengėme sutvarkyti stadioną taip, kad jis nenušileistų aplinkinių rajonų aikštynams.

Scenoje teko koncertuoti su Jūrate ir Česlovu Norvaišomis

Vėliau, baigęs mokslus, Algirdas pradėjo dirbti ekonomistu, tačiau nepamiršo ne tik sporto, bet ir muzikos, nes nuo vaikystės nesiskyrė su akordeonu, turėjo neblogą balsą.

- Apie 1960 – uosius pirmieji rajone įkūrė estradinį ansamblį. Jam vadovavo Bražiūnas. Mus materialiai rėmė kelių eksploatacijos ruožas, kuriame tuo metu dirbau ekonomistu. Koncertuodavome ne tik pačiame Rokiškyje, bet ir važinėdavome po rajoną. Ansamblyje aš ir dainavau, ir buvau konferensjė. Lietuvoje tuo metu estradinius ansamblius ant pirštų buvo galima suskaičiuoti. Todėl įsimintinas koncertas tuometiniuose kultūros rūmuose (dabar Rokiškio krašto muziejus – aut. past.) kartu su Kauno medicinos instituto kvartetu, kuriame dainavo Jūratė ir Česlovas Norvaišos. O šį kvartetą pasikvietė Rokiškio kelių eksploatacijos ruožo viršininko žmona A.Sausanavičienė, mat Česlovas Norvaiša buvo jos brolis. Žiūrovai mūsų koncertą įvertino ovacijomis, ilgai trunkančiais plovimais. Su Česlovu Norvaiša ir toliau teko bendrauti, tačiau jau ne scenoje.

Kibkit žuvelės, didelės ir mažos

Ir dar vienas Algirdo pomėgis, susijęs su sportu. Tai žvejyba. Dar prieškario metais vaikinukas, nešinas meškere, skubėdavo prie Kriaunos upės, Obelių ežero.

Teško dalyvauti respublikinėse žvejų varžybose Nidoje, Ignalinoje, kitose Lietuvos vietovėse. Mano pomėgi perėmė anūkas Rytis – Juozo Tumo - Vaižganto vidurinės mokyklos abiturientas. Šį pavasarį rajono žvejų varžybose jis užėmė pirmą vietą, ne naujokas ir respublikiniuose žvejų susibūrimuose, į namus yra parsivežęs ne vieną prizą.

Veteranas džiaugiasi "Žalgirio" pergalėmis

Anksčiau Algirdas su draugais ir pažįstamais dažnai nuvažiuodavo į krepšinio varžybas Kaune ir Vilniuje. "Žalgirio" krepšininkų pergalės jam ūpą pakeldavo visai savaitei. Dabar jas stebi televizoriaus ekrane, nes kelionė – ne pensininko kišenei.

Tačiau ir šiandien veteranas džiaugiasi "Žalgirio" pergalėmis. Sportas, muzika tebėra Algirdo draugai.

Palvinija

☞☞☞ "Pragiedrulių" priedas moterims ☞☞☞

Janina Liolienė

Saulė tarsi smaližė baigia sulaižyti sniegą. Negana to, rytais vis dažniau pažeria tokį spindulių šūsni, kad, išėjus į gatvę, nebesinori sutikti surūgusių, piktų veidų, bespalvių akių. Tikriausiai ir mūsų skaitytojai mano panašiai, pamiršdami vis labiau spaudžiančias kainas ar mokesčius. Malonu, kad Rokiškyje turime ne vieną žmogų-asmenybę, šalia kurio gera ir šilta daugeliui.

Vienas buvęs Rokiškio psichiatrijos ligoninės pacientas pasiūlė "Rokiškio pragiedrulių" skaitytojus supažindinti su šioje ligoninėje masažiste dirbančia Rasa Butkine. Kai tuo tikslu apsilankiau masažo kabinete, radau ten "karštą" darbmetį - moteriai buvo masažuojamas stuburas. Rasą nustebino mano perduoti buvusio paciento komplimentai, bet visai tuo nesistebėjo masažuojama moteriškė. "O, taip... Apie Rasytę aš galiu kalbėti tik gerai. Ne pirmus metus čia gydausi, ne pirmą kartą šiame kabinete lankausi. Jos atliekami masažai labai man padeda".

Na, Rasa, nebėra kaip išsisukinėti, pristatyk platesniam skaitytojų ratui. Papasakok apie save.

Svajonės ir tikrovė

Svajonėse save matė dailininke arba medike. Įstojo į...Kauno politechnikos institutą. Bet to nebuvo numatyta jokiuose noruose, todėl ilgai ten nesikankino - tapo Kauno medicinos mokyklos moksleive. Diplomuota medicinos sesuo grįžo į tėviškę. Psichiatrijos ligoninė - pirma ir kol kas vienintelė jos dar-

Trapi moteris

stipriomis rankomis

bovietė. Buvo tokie laikai, kai ligoninė gaudavo tikrai daug kelialapių į įvairius specializacijos bei tobulinimosi kursus. Jai buvo lemta išmokti masažuoti, pasikui - gydomosios kūno kultūros specializacija, kurią baigus tapo instruktore. Pasirodo, niekas nevyksta šiaip sau. Atėjo metas naujas žinias pritaikyti praktikoje. Jau 13 metų Rasa masažuoja ligonius. Pamatęs, kaip atliekamas masažas, kiek tam specialistė eikvoja sveikatos, kiekvienas pagalvos, kad reikia turėti velniškai stiprias rankas, norint 20 minučių ar net visą pusvalandį taip katorgiškai dirbti. Ar ne per sunku tokiai trapijai moteriai? Ji, pasirodo, dar negalvoja, kad sunku. Būna, pasiilgsta atostogų, joms atėjus pailsi. Ne juokas - per darbo dieną masažuoja maždaug 20 žmonių. Tai toks viduriukas, kai negali pasakyti, kad mažai, kad pasijustum "be rankų". Tarp atskirų masažo sesansų būna nedidukės 10 minučių pertraukėlės, per kurias pailsina nuvargusias rankas, susikaupia ir... sulaukia naujo pacien-

to.

Pykčio ir nuoskaudų darbanesinėsa

Tikriausiai reikia būti labai laimingu žmogumi, kad nuoširdžiai, kaip Rasa, galėtum šypsotis. Susitikus su ja, užlieja toks jausmas, lyg niekas aplinkui neegzistuotų, niekas jai nėra svarbiau už šios minutės bendravimą su tavimi. O kaip kitaip? Būvimas su žmonėmis šiai moteriai reiškia daug. Prie žmogaus kūno prisiliesti, slegiamai blogos nuotaikos, apimtai nuoskaudų - ne

ne, masažistė taip negali... Prieš porą metų Vilniuje teko tobulintis taškinio masažo atlikimo kursuose. Tarsi kitomis akimis tąsyk buvo pažvelgta į žmogų, sužinota apie energetinius kanalus, paliesta šiek tiek daugiau negu aprėpia anatomija. Todėl gera masažo specialistė, anot Rasos, prakaituoja kartu su kiekvienu pacientu. Kas bent kartą apsilankė pas šią moterį - prisimins ne tik jos tvirtas rankas, bet ir gerą nuotaiką, žodžius, įžiebiančius vilties kibirkštėlę tolimesniame gyvenime. Negi liksi niūrus, kai šalia tavęs - pražyduš šypsena? Ne nuostabu, kad per ilgus darbo metus šiai moteriai neteko atsidurti konfliktinėse situacijose. "Ligoninė - tokia vieta, kur reikia būti geros nuotaikos. Kaip bebūtų sunku, pacientai to neturi matyti ar pajauti. Visą blogį tenka palikti prieš ligoninės vartus".

Nukelta į 8 psl.

Trapi moteris stipriomis rankomis

Atkelta iš 7psl.

Didžiausias malonumas - judėjimas ir gamta

Kas po tokio sunkaus darbo pade-
da atsigauti? Būna, kad grįžus namo
jaučiasi tokia išsunkta, jog kurį laiką
net kalbėti su niekuo nesinori. Ener-
gijos pasisemia iš gamtos, kartą per
savaitę su trylikamečiu sūnumi pės-
čia ar dviračiu išsiruošia į mišką. Gry-
bauti - tai fantastiška. Būtinai ritua-
las - kas savaitę pirtis su geru pasiva-
nojimu vantomis. Tada jėgos bema-
tanti atsistato. Į darbą ir namo tik pės-
čiomis. Būtų smagu, kad žmonės nepa-
mirštų pačių elementariausių dalykų
- ėjimo, lengvo bėgimo, ypač tai svei-
ka rytais. Būtina sąlyga, pasak Rasos,
kad visa tai vyktų po natūraliu dangaus
kupolu. Tebus tai ne sportas dėl re-
zultatų, nepervargstant, gerai išprakai-
tuojant. Svarbu, kad visa tai, ką daro-
te, teiktų malonumą. Pats didžiausias
tokio elgesio rezultatas nudžiugintų
bet ką - ištirpę nereikalingi riebalu-
kai, dingusios depresijos...

Kelionės po pasaulį - kol kas tik svajonėse

Ar turi ši moteris didelę svajo-
nę? Taip. Norėtų, kad gerai sektųsi
sūnui Domui, kad jam palankiai su-
siklostytų likimas. Na, o jei laimė-
tų aukso puodą - be jokių sąžinės
priekaištų pasileistų keliauti po pa-
saulį. "Net Paryžiuje dar neteko
lankyti. Noriu ir Italiją pamatyti.
Kažkur viduje kirba nuojauta, kad
būtinai ten nukeliausiu." Atlygini-
mas, garantuojantis duoną, dar ne-
leidžia išsiruosti toliau Palangos.
Bet vis tiek kada nors... Tikėkim,
kad taip ir bus, kaip Rasa nori.

Kiek noriu, tiek ir sveriu

"Per 10 dienų neteksite 5 - 7 kilog-
ramų. Tai pasiekti jums padės unikalūs
preparatas - ekologiškai švarūs ekstrak-
tas, patentuotas riebalų tirpiklis, super-
madingos sistemos produktas". Girdė-
ta? O gal susigundyta ir išbandyta? Na,
ir koks rezultatas?

Net jei už panašių preparatų veiksmi-
gumą juos platinantys agentai ir garan-
tuoja 100 procentų, kieno, jei ne mūsų
pačių, teisė pagalvoti ir pasirinkti, ar
verta eikvoti jėgas, nervus ir pinigus, kad
sulieknėtume, būtume tokios, kaip ma-
nenės žurnalų viršeliuose? Galų ga-
le, ar verta rizikuoti savo sveikata?

Reičela SVIFT - žymi anglų žurnalis-
tė ir rašytoja - į šią problemą pažvelgė
šiek tiek kitaip. Susipažinsim su keletu
jos argumentuotų ir įtikinamų minčių.

LIESĖJIMO PROPAGANDA LAIKOSI ANT TRIJŲ BANGINIŲ

PIRMASIS: grakštumas, liesumas -
tai grožis, seksualumas, patrauklumas.

Ar patikimas šis banginis? Apklausus
daug moterų, jų atsakymai apie mote-
riško grožio idealą buvo beveik vieno-
di. Jos vardino: graži moteris - liekna,
jokių siaubingų iškilių formų, berniukiš-
ko tipo, pasitempusi, su ryškiais raume-
nukais.

Vyrai atsakė visiškai priešingai, bet
irgi vienodai: reikiamose vietose turi
būti iškilių ir apvalumų, daugiau negu
vieni kaulai ir oda, tegu jų figūros ski-
riasi nuo vyriškų.

Didieji pasaulio dailininkai Rubensas
ir Rembrantas žavėjosi apkūniomis da-
momis. Ir antikos harmonijos idealas -
ne liesa moteris.

ANTRASIS BANGINIS: tai įsitiki-
nimas, kad liesumas - sveikata, jaunys-
tė, ilgaamžiškumas.

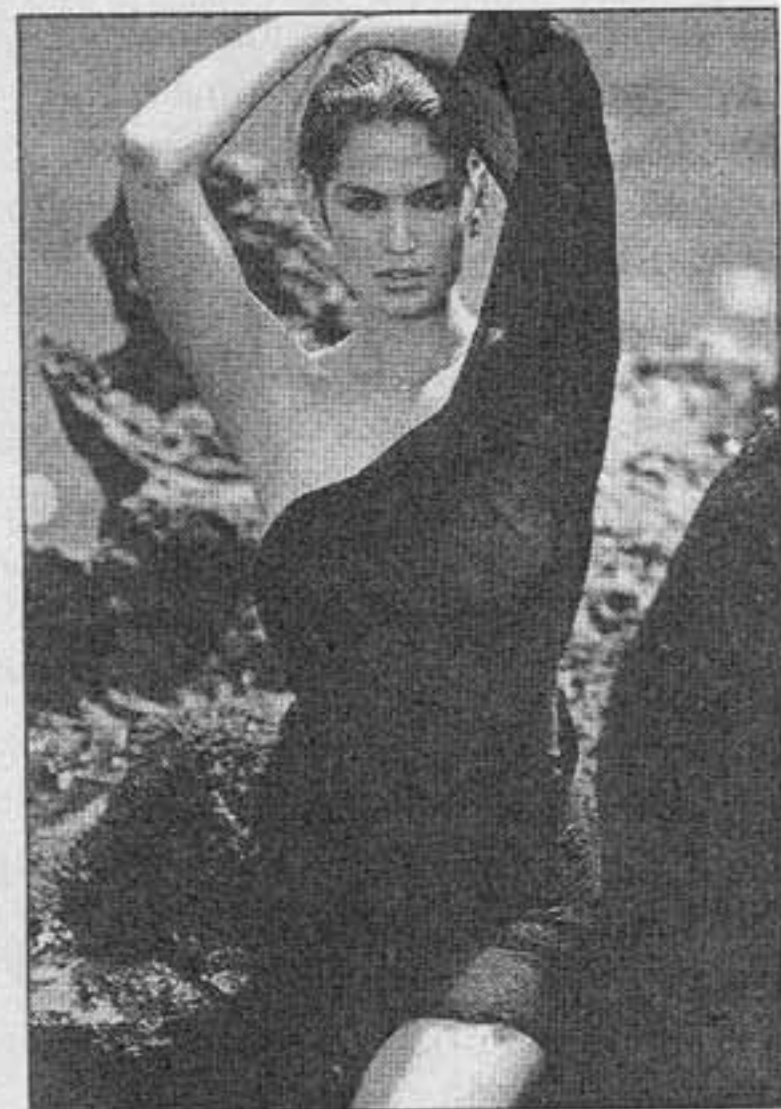
Tik didelis nutukimas pavojingas
sveikatai. Naujausi tyrimai rodo, kad
dažniau miršta liesieji negu apkūnūs
žmonės. Akiai bandydamos suliesėti kur
kas labiau rizikuoja susirgti, negu su-
dėjus visus nereikalingus jūsus kilogra-
mus. Būti liesa ir tapti liesa - du labai

skirtingi dalykai. Įvairios dietos, ypač
tos, kurios duoda greitų rezultatų, ken-
kia sveikatai. Staigiai netekti svorio ga-
na pavojinga - metų metais kauptas rie-
balinis audinys - natūralus organizmui.
Be to, jis - savotiška organizmo apsau-
ga, tiek fizinė, tiek ir psichologinė.
Ypač didelis atsvoris kenkia širdies
darbui ir kraujo apytakos sistemai, ta-
čiau, daugelio medikų manymu, saugo
nuo infekcinių ir onkologinių susirgi-
mų. Liesieji 2-3 kartus dažniau serga
skrandžio vėžiu negu apkūnūs žmonės.
Specialistai tvirtina, kad nutukimą gy-
dyti reikia tik tada, kai sutrikusi me-
džiagų apykaita.

TREČIASIS BANGINIS: tai iliuzi-
ja, kad liekniems labiau sekasi, kad
grakščios moterys yra laimingesnės.

Dažnai klaidingai manoma, kad ap-
kūni moteris būtinai turi būti nelaimin-
ga. Kai kurių profesijų moterys - ak-
torės, šokėjos, stiuardės, manekenės
- turi dėl ko stengtis, privalo saugoti
kūno proporcijas. Tačiau kam kankin-
tis visoms kitoms? Ar ne geriau tie-
siog negalvoti, kad esi storulė, o jaus-
tis solidžia, subrendusia moterimi? Juk
tos, kurios dėvi tai, kas joms tinka ir
patinka, kurios galvą laiko aukštai iš-
kėlusios, visada atrodo puikiai. Ir vi-
sai nesvarbu, kiek jos sveria.

Parengė Janina Liolienė

Dažnai moteris žiūri į veidrodį ir mąsto, kaip atrodyti dar gražesnei, patrauklesnei, gyvybingesnei. Ko trūksta veidui ir kaip paryškinti privalumus? Taigi nuo ko prasideda makiažas – veido gražinimas?

Pirmiausia, be abejo, nuo lygios, sveikos odos. Antra svarbi detalė – antakiai.

Norėdami pasiryškinti antakių spalvą ar pakeisti jų formą, turėkite omenyje keletą taisyklių.

- Tiesūs, lygūs antakiai lyg ir spaudžia akis, siaurina jas, o tai mažai kam tinka.

- Ilgi antakiai su nuleistais galiukais labiau tinka veidui, kurio apatinė dalis platesnė.

- Trumpi antakiai su truputį pakeltais galiukais pailgina apvalų veidą.

- Puslankio formos antakiai netinka plačiam veidui ar veidui su išsišovusiais skruostikauliais.

- Jei nosies pagrindas platus, tai ir antakius reikia atitraukti vieną nuo kito. Atstumas tarp abiejų antakių turi būti lygus nosies pagrindo pločiui, o ties smilkiniais antakiai turėtų ilgėti.

- Jei viršutinė veido dalis siauresnė nei apatinė, tai trumpinti antakius reikia iš nosies pusės.

- Jei skruostikauliai platūs, o apatinė veido dalis siaura, tai trumpinti antakius reikia nuo smilkinų pusės. Tai vizualiai susiaurina viršutinę veido dalį.

- Lūpų formą, jų švelnumą ar kampuotumą galima paryškinti antakių forma.

- Šukuoti antakius reikia ir norint sustiprinti šaknis. O jei per daug juos išpešiojote ir sunku atauginti, kas vakarą pasitepkite ricinos aliejumi, vitaminu E ar net hidrokortizono tepalu (pastarojo negalima padauginti). Tai skatina antakių plaukelių augimą.

x x x

Jei norite, kad, persodinant vazones gėles arba kasant lysves sode, panašės nepajuostų ir po jomis nepatektų žemių, prieš pradėdama dirbti švelniai brūkštelėkite nagais per drėgną muilo gabalėlį. Į muilu užsipildžiusias panages

nepateks juodulių. Baigusi darbą muilą nesunkiai nusiplausite vandens srove ir šepetuku.

x x x

Kad lūpos išliktų dailios ir aplink jas pernelyg anksti neatsirastų raukšlių, nepatingėkite kas vakar užmigdama trumpai pamankštinti lūpas, tardama garsus: "Y-o-ū".

x x x

Kad plaukai ilgai būtų ne tik banguoti, bet ir purūs, prieš sukdama juos sruogomis ant suktukų, lengvai supinkite į kases.

x x x

Kvepalai išsilaikys ant kūno ilgiau, jei gu jais papurkšite drėgną (po vonios arba dušo), atsipalaidavusį kūną.

x x x

Jeigu jūsų veido kapiliarai yra arti odos paviršiaus ir pobūvyje ar vakarėlyje nenorite akimirksniu tapti panaši į prisirpusią uogą, atsisakykite šampano, plečiančio kraujagysles. Jis – aršus odos kapiliarų priešas.

Taip – ne!

Kriaušės liesina

TAIP. Kriaušių gali valgyti net taikantys liesėjimo dietą, nes sultinga, saldi kriaušė turi 60-65 kalorijas. Joje daug vitaminų: A, B, C grupės. Be to – vertingos folinės rūgšties ir mikroelementų: kalio, natrio, kalcio, fosforo, magnio. Kriaušių

turi valgyti tie, kurių kraujospūdis padidėjęs, nes jos truputį jį mažina. Džiovintos kriaušės pagerina virškinimą.

Ananasai padeda suliesėti.

NEVISAITAI. Ananasų minkštyme yra junginių, kurie tik skatina virškinimą, bet nepadedą atsikratyti riebalinių ląstelių pertekliaus. Tačiau ananasai, valgomi vietoj kaloringo maisto, padeda išsaugoti gerą figūrą.

Česnakas – širdies draugas

TAIP. Česnakas turi aibę puikių gydomųjų ypatybių – jo junginiai mažina kraujospūdį, cholesterolio kiekį, pagerina širdies veiklą.

Žuvis gerina atmintį

NE. Žuvyse daug fosforo, jas valgyti labai sveika, tačiau mokslininkai niekur nenustatė, kad skatintų atminties pagerėjimą.

Slyvos saugo nuo vidurių užkietėjimo

TAIP. Slyvose daug ląstelienos, kuri reguliuoja virškinimo trakto sutrikimus. Džiovintos slyvos turi būti išmirkytos drungname vandenyje, kuris irgi išgeriamas.

Pomidoras geresnis negu tabletė

Vitaminai, esantys vaisiuose ir daržovėse, vertingesni organizmui, negu jų cheminiai pakaitalai. Betakarotinas tabletėmis apsaugo nuo vėžio, tačiau gali būti širdies ligų "kaltininkas". Tokiu "kaltininku" gali tapti ir sintetinis vitaminas C. JAV mokslininkų tyrimai patvirtino, kad maistas, kuriame daug vitaminų A, C ir E (sėlenos, riešutai), apsaugo moteris nuo širdies ligų ir vėžio. Moterys, kurios vartojo vitaminus tabletėmis, šiomis ligomis susirgdavo dažniau.

Parengė Jolita Kaškevičienė